

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrișana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercuria), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Ciarovana”, „Chiorana”, „Cordreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănișterul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Lucafăru”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Forumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilova-mare), „Rîureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-sădesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercădiana”, „Sîlvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Tărnăveana”, „Tîbleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-sădesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Acuze grave.

Niște acuze grave, proprii a contribui la alarmarea opiniei noastre publice, au fost ridicate în zilele trecute în o foaie germană din părțile bănățene contra institutului de credit „Lugoșana”, membru totodată și al asociației noastre „Solidaritatea”. Se susține nici mai mult, nici mai puțin, decât că la „Lugoșana”, care are deja un trecut de aproape două decenii, s’ar fi comis ani de-a rândul mari malverzații și încă cu știrea, parte directă, parte indirectă a conducătorilor puși în fruntea institutului, conducători, cari s’ar fi îmbogățit. Aceștia — se zice — au tolerat malverzațiile și s’au ferit a le denunța fiindcă sunt mare parte înrudiți între sine și s’au folosit înșiși, fără nici o acoperire reală, de credit la institutul lor, a căruia situație adevărată au mascat-o ani de zile prin bilanțuri false.

Pagubele cauzate prin malverzație directă sunt evaluate la aproape K 95,000, iar cele cauzate pe altă cale, prin nerespectarea statutelor, manipulație ușuratică, etc., la aproape K 500,000, perderi, cari — cum zice foaia, care face aceste desvăliri senzaționale — fac problematică existența mai departe a institutului din chestiune.

Nu suntem în poziție a ști și a putea constata dacă și întrucât sunt adevărate sau exagerate cele susținute despre „Lugo-

șana”; dar siguranța cu care foaia germană publică știrile sale compromițătoare, arătând chiar cifre, precum și faptul notoric, cunoscut și de noi, că în anul trecut, în urma mai multor iregularități dovedite, institutul din chestiune și-a destituit aproape toți funcționarii, înlocuindu-i cu alții noi, ne întăresc bănuiala, că în adevăr fumul ce plutește deja de mai mult timp deasupra institutului „Lugoșana” nu este cu totul lipsit de foc.

Acuzele ridicate sunt de o extremă gravitate și pot avea, chiar când s’ar dovedi numai în parte adevărate, urmări funeste pentru institutul „Lugoșana”.

De aceea o lămurire, o expunere sinceră a stărilor faptice din partea factorilor competenți, merită a liniști opinia noastră publică, nedată cu astfel de știri senzaționale și compromițătoare asupra instituțiilor noastre financiare, se impune. Direcțiunea institutului „Lugoșana”, în sinul căruia se află și bărbați cu înaltă poziție socială și cu rol în viața noastră publică, este datoare cu lămurirea aceasta, nu numai reputațiunii sale proprii, compromisă prin desvălirile amintite, ci și reputațiunii celorlalte institute de bani române, păstrată până acum — har Domnului — neștirbită.

Dacă însă, cum am dori mult să fie, denunțările din foaia „Südungarn”, s’ar dovedi, ca niște scornituri răutăcioase, exagerări a stărilor faptice ori chiar calomnii ten-

dențioase, datorința conducătorilor „Lugoșanei“ este de a uză de toate remediile legale, ce le stau la dispoziție pentru a provoca pedepsirea acelor, cari cu atâta ușurătate cutează a pune în joc întreg creditul și eventual chiar existența acestui institut.

Șa organizarea noastră culturală.

9. Ce se recomandă acum pentru salvarea școalelor primare ?

Conform drepturilor și datorințelor ce le incumbă, acțiunea de salvare a școalelor a pornit dela consistoare. Ele au dat instrucțiile necesare asupra căilor și modalităților de procedare în noua situație. Ele au stăruit și stăruie ca toate parohiile să satisfacă cerințele noiei legi școlare și în felul acesta să-și salveze școala. În conformitate cu ordinul consistoarelor, organele subalterne, protopopii, preoții și comitetele bisericești-școlare au început să caute chip și fel de a aranjă chestia salarizării învățătorilor conform dispozițiilor legale.

Unele parohii, fără a stă mult în chibzuri au și aranjat în mod mulțamitor chestia aceasta importantă. În multe parohii însă s'a dat de greutate și piedeci. Astfel chestiunea s'a ivit și în publicistică.

Unul dintre cei dintâi care, înduioșat de soarta școalelor, propune un mod de soluțiune este d-l G. Vlăsa. Anume dânsul propune: ca acționarii băncilor române să renunțe la dividendă în curs de doi ani formând din aceea un fond pentru salvarea școalelor confesionale române.

Ideea aceasta a fost bine primită de toți ceice au trebuință de ajutor pentru școale și peste tot de publicul mare, puțin orientat asupra împrejurării, că este ea echitabilă, realizabilă și executabilă ori ba. După ce ideea a făcut o roată în coloanele mai multor foi de ale noastre, dintre cari unele s'au declarat pentru crearea unui fond, altele pentru crearea mai multor fonduri în scopul salvării școalelor, — fonduri augmentate și din alte isvoară, — a trebuit să vină un fruntaș al băncilor noastre și să spună în coloanele „Rev. Econ.“ că ideea salvării prin bănci, în modul propus de dl Vlăsa nu e nici echitabilă, nici realizabilă, nici executabilă.

În Nrul 53 al „Gazetei Transilvaniei“ din a. c., după ce se dă expresiune părerii că e curată imposibilitate susținerea pe mai departe a școalelor prin repartiziune pe popor, se propune o altă soluțiune. Anume:

a) să se conscrie de urgență câte jug. de pământ posedăm noi Românii și de fiecare jugăr să se plătească odată pentru totdeauna câte 1 coroană;

b) asemenea să plătească de fiecare jug. câte 1 cor. domeniile episcopești și cele fundaționale, precum și cele ale corporațiilor și alte proprietăți bisericești, școlare etc;

c) băncile să contribuie tot în proporția aceasta (fiecare jug. de pământ în calcul mediu să se socotească ca dat în arândă cu K 20 pe an, așa ca băncile după fiecare 20 cor. din venit să contribuie câte 1 cor.).

Tot așa proprietarii de case, comercianții, meseriașii, societățile etc. Tot după această scară să plătească și acționarii și funcționarii băncilor, și funcționarii comitatelor etc.

d) conzistoriile să dispună de urgență conscrierea acestor date, și apoi să se facă un calcul exact, aproximativ (prin oficiali de bancă): cât capital am adună și ce interese ar aduce la an, cari să se dea ca ajutor școalelor pentru a se susține mai departe.

Numai după aceste să calculăm ce să mai repartizăm deosebit pe popor.

În urmă „Unirea“ în Nrul 11 dela 23 Martie a. c. indică următoarele căi pentru adunarea sumelor necesare la salvarea școalelor:

1. Tineretul din fiecare comună românească să se unească în reuniuni cu scopul să arândeze ori să iee în parte locuri, pe cari să le cultive înșiși în sărbătorile nelegate, ori duminicile d. a. Venitul să între în fondul pentru susținerea școalelor.

2. Fiecare român harnic de lucru, plugar, meseriaș, comerciant, funcționar, pensionar etc., să închine venitul unei zile din an pe altarul școlii.

3. Românii în fiecare comună să se constituie în reuniuni de înmormântare, cu scopul de a îndeplini gratuit săpatul gropii, ducerea mortului, trasul clopotelor etc.; toți membrii să se oblige a nu da pomeni, ci jumătatea cheltuielilor ce le-ar fi avut cu poamana să o verse în fondul cultural.

4. Ospete să nu se mai facă; jumătatea cheltuielilor împreunate cu ospățul să se dea fondului cultural.

5. Preoțimea și învățătorimea să îndemne pe cei fără familie și cu avere să facă legate pentru școală.

6. Fiecare inteligent să călătorească pe tren cu o clasă mai jos decât până acum și diferința să o dea fondului cultural.

7. Damele să se prezinte la petreceri în costum național; iar economiile ce vor

rezultă dela toalete să le închine fondului cultural.

8. Domnii noștri cu averi și fără familii să facă fundațiuni pentru asigurarea școalelor.

9. Băncile să nu dea dividendă mai mare decât interesele după depuneri; iar restul din plusul dividendei să-l dea fondului cultural.

10. Să ne lăsăm de beaură și fumat pe timp mai scurt sau mai lung, ori pentru totdeauna și economiile realizate pe această cale să le dăruim școalei.

11. Toate contribuțiile și donațiunile amintite să se dea bisericii, cu îndatorirea să ajute școala până ce ea va avea caracter confesional.

Preoții și învățătorii trăind în deplină armonie vor putea lupta mai cu efect pentru realizarea ideilor susamintite.

Tinerimea dela școalele noastre mai înalte, luând și ea apostolatul acestor idei, ar putea da și ea preoților și învățătorilor mână de ajutor întru pregătirea poporului pentru acțiunea de salvare a școalelor.

10. Parohiile ca salvatoare ale școalelor primare.

Conform datelor ce ne stau la dispoziție numărul tuturor învățătorilor noștri, gr.-or. și gr.-cat., este circa de 3200; iar susținerea acestora necesitează acum rotund K 3.200.000, dacă computăm de fiecare în calcul mediu K 1000.

Prin noua lege școlară salariul învățătorului are să se ridice treptat, în curs de 40 de ani, până la suma de K 2000.

Nu este însă de a se lua în considerare numai suma trebuincioasă pentru salariu și cuincuenalii, ci și alte sume ce necesitează crearea de nouă posturi de învățători în comunele, unde numărul elevilor, în sensul legii, nu se mai poate adăposti într-o singură sală de învățământ, zidirea de nou și renovarea edificiilor școlare ca să corespundă cerințelor nouă și cu privire la cuartirul învățătorului respective relutul de cuartir în sensul dispozițiilor legii, întreținerea edificiilor în stare bună, prevederea lor cu mobilierul și rechizitele de învățământ, încălzitul și curățitul, întreținerea grădinei școlare ș. a.

Astfel cheltuielile reclamate de susținerea școalei primare devin și mai mari.

Dacă la aceste vom adăuga măcar trebuințele reclamate de organizarea școalei de repetiție economică și a școalei de adulți, cheltuielile au să sporească și mai mult.

Pentru trebuințele de cari am făcut amin-

tire aici, va trebui să ne îngrijim, chiar în anii cei dintâi ai erei nouă, pe lângă suma de K 3.200.000, încă de cel puțin atâta.

Ca să avem suma aceasta drept interese ale unui fond sau ale mai multor fonduri, a căror creare se discută în foile noastre, va trebui să adunăm un fond de circa K 64.000.000.

Unde este acum optimistul care să creadă că crearea unui astfel de fond în timp apropiat nu ar fi absolută imposibilitate?

Oricâte căi și orice mijloace s'ar recomanda de unii și alții, salvarea școalelor nu se va putea face acum în pripă prin crearea fondurilor culturale. Nu rămâne alta decât ca parohiile să creeze mijloacele necesare pentru susținerea caracterului confesional al școalelor primare, așa cum ele au făcut și până acum și precum multe au hotărât, fie zis spre lauda lor, să facă și în viitor. Ele să-și impună și să încasseze dela membrii săi, prin repartitie bisericească, suma necesară.

II. Pot oare să mai jertfească parohiile pentru școală?

Recunoaștem din capul locului că poporul în multe comune a scăpătat foarte mult în privința materială. Prin înmulțirea populației, pământul, puțin și până acum, s'a îmbucătățit și mai mult. În foarte multe comune, prin pustiirea viilor, prin o chivernisire rea peste tot, prin sporirea datelor de tot felul, în parte prin lux și risipă mulți și-au vândut pământul, au rămas fără vite și s'au înglodat în datorii. Au mai fost și sunt calamități și nevoi și de altă natură cari au cauzat decadența materială a multor comune. Dar cu toate aceste, chiar și cea mai mică și mai săracă comună, credem noi că, mai poate jertfi pentru școala sa.

Foile noastre au indicat o serie întreagă de isvoară, din cari s'ar putea scoate mijloacele trebuincioase pentru salvarea școalelor.

Dacă s'ar putea executa propunerea ca să se plătească de fiecare jugăr 1 coroană, după cele circa 12.000.000 jug., ce sunt în posesiunea Românilor, s'ar aduna K 12 milioane, cu cari școalele s'ar putea salva; dar ele s'ar putea salva plătindu-se pe an, nu 1 coroană și nici 50 fileri, ci numai 25 fileri de jugăr.

Dacă, cum se propune în „Unirea“, fiecare om harnic de lucru, bărbat și femeie, dela 16—60 ani în număr de circa 1.600.000, ar jertfi pe altarul școalei câte 2 zile de lucru pe an în preț de câte o coroană, am avea peste 3 milioane cor., suma necesară pentru întregirea salariilor învățătoresți.

Dacă am organiza astfel lucrurile ca la fiecare botez (circa 120.000) să se depună

pentru școală câte 2 coroane am avea la 240,000 coroane.

Dacă iarăș dela fiecare mort (de toți circa 90,000) s'ar cruță dela pomeană numai câte 5 cor. pentru școală, am avea 450,000 coroane.

Și dacă dela cele circa 25,000 oștețe, câte le fac Românii, s'ar cruță pentru școală numai câte 10 coroane, ar rezultă vre-o 250,000 coroane.

Numai aceste din urmă 3 isvoară ar da aproape un milion coroane. Și de fapt aceste date nu ar fi o nouă contribuție ci numai o întrebuintare mai bună a unor sume, cari și așa se cheltuiesc.

Dacă însă vom conzidera că cei vre-o 900,000 fumători români, à K 20 pe an, aruncă în vânt, fără nici un folos, vre-o 18.000,000 coroane; dacă vom conzidera că cele vre-o 1.600,000 persoane în vârstă dela 16—60 ani ar consuma rachiul mai puțin numai cu câte 2 cruceri în fiecare Duminecă, ar rezultă de persoană circa K 2, iar în total K 3.200,000.

Nici pe calea aceasta nu s'ar cere jertfe noue, ci numai puțină înfrânare.

Chiar și numai din aceste câteva isvoare, pe lângă o bună organizare și îndrumare a poporului, am putea să ne salvăm școalele.

12. Mai multă stăruință din partea celor chemați în scopul salvării școalelor.

Trebue să recunoaștem că pașii făcuți până acum în scopul salvării școalelor noastre primare nu corespund situației grave în care au ajuns aceste școale.

Sunt parohii, adevărat că mai puține, ale căror comitete bisericești-școlare și sinoadele parohiale au înțeles în primul moment noua situație a școalei și datorința de a face totul pentru salvarea ei.

În aceste parohii obstacolele au fost ușor de învins și viitorul școalei a fost asigurat.

A doua categorie de parohii nu a hesitat prea mult și, după puțină încordare, protopopului i-a succes să aranjeze trebile în mod mulțămitor.

Urmează acum alte categorii de parohii, în cari situația este mai dificilă, fie din cauza sărăciei, fie din alte cauze. Aici nu se mai poate deslegă așa ușor, în mod favorabil, chestiunea întregirii salariului învățătoresc. Tocmai de aceea va trebui făcută o propagandă mai mare, mai intenzivă și eventual repetată.

Dacă eșirea protopopului n'ar fi satisfăcătoare, ar trebui să apară în parohii chiar căpeteniile bisericilor: canonicii, asesorii con-

zistoriali și în cazuri extreme episcopii și metropoliții. O apostolie a căpeteniilor bisericești n'a fost nici când mai necesară decât în aceste zile de grea cumpănă pentru școalele primare.

Astfel procedând, noi avem firma speranță, că vocea păstorilor ar fi ascultată și în urma îndemnului, a îmbărbătării și argumentelor aduse de persoanele autoritare, toate comunele noastre bisericești ar găsi căi și mijloace de a-și salvă școala.

În astfel de ocazii ar trebui pregătit poporul și pentru înființarea de fonduri bisericești în scopul acoperirii trebuințelor ce le va reclamá școala în viitor.

Stăruim în direcția ca fiecare parohie să-și susțină școala din mijloacele proprii, pentru că chiar și în cazul când am avea oarecari fonduri pentru ajutorarea unor școale, și ajutând din aceste ici-colea, prin aceasta am trezi și atâta în popor poște și dorințe nerealizabile, și fiindcă cei mai mulți se cred lipsiți și îndreptățiți la ajutorare, s'ar naște nemulțămiri și poate și demoralizare.

De aceea e doară mai conzult să stăruim din toate puterile ca fiecare parohie să-și susțină școala din puterile proprii.

Chestiune deschisă.

În adunarea generală a unei societăți pe acții președintele a refuzat să acoarde unui acționar *cuvântul*, pe motiv, că nu și-a depus acțiunile pentru adunarea generală.

Acțiunile au fost depozitate până la un timp la institutul din chestiune, care ducând asupra lor sequestru judecătoresc le-a transpus perceptoratului competent, unde se află și azi.

În statutele societății se cuprinde privitor la adunarea generală următoarea dispoziție:

„La adunări generale au drept să participe cu vot deciziv acei acționari, cari sunt induși în registrul acționarilor cel puțin *cu 3 luni înainte de adunare și cari depun acțiunile originale împreună cu plenipotențele cu 3 zile mai înainte în biroul direcțiunii. Acțiunile se pot depune și la alte institute din patrie eventual la capitulele bisericești.* Imprejurarea aceasta este a se legitima cu 3 zile mai înainte de adunarea generală, când au a se trimite și plenipotențele, eventual a se înștiința direcțiunea, că prin cine se vor reprezenta acțiunile acelea la adunare. Cele depuse resp. insinuate după acest termen nu au vot deciziv“.

Întrebarea este:

1. Avut-a acționarul, preste tot, drept a participa la adunarea generală și a cere acolo cuvânt ori nu? și

2. Se pot privi ca depuse pentru adunarea generală acțiunile aflătoare la perceptorat? după ce în §-ul citat se zice: „....., Acțiunile se pot depune și la alte institutute din patrie“, fără a indica însă mai precis la ce fel de institutute și după ce perceptoratul încă este un institut, un oficiu public.

Rugăm pe onor. noștri cetitori și indeosebi pe număroșii noștri avocați-directori și juriscenzulți de bancă să binevoiască a-și expune în revista noastră părerile asupra chestiunilor de mai sus, cari sunt destul de importante pentru a merita să fie puse în discuțiune publică și să fie lămurite și motivate din toate punctele de vedere.

Răspunsurile ce le vom primi și cari sperăm că vor fi cât mai număroase, se vor publica în ordinea înțrării lor la redacțiunea noastră.

Dela „Solidaritatea“.

În cursul lunei *Martie a. c.* au mai intrat în șirul membrilor asociației „Solidaritatea“ următoarele institutute de bani ale noastre:

„Arina“ din Sanislău (com. Sătmar),

„Progresul“ din Ilia-murășană (com. Hunedoarei) și

„Tovărășia agricolă“ din Sebeșul-săsesc (comit. Sibiului).

Cu acestea numărul membrilor însoțirii a crescut la 77.

Intrarea apropiată și-au anunțat-o institututele:

„Cârțișoreana“ din Streza-Cârțișoara și

„Orientul“ din H.-Dobra.

Jurisdicțiune.

Decizii Curiale.

Transcrierea acțiilor. În senzul §-ului 173 din legea comercială societatea pe acții nu este obligată, dar este îndreptățită să examineze calitatea de posesor al unei acții. Acest drept însă nu se extinde și asupra cercetării motivelor și scopului pentru care se face transcrierea acției, ci are să se restrângă numai la constatarea faptului, că oare din punct de vedere formal, legitimată este calitatea de posesor? indosamentul simplu de pe acție derivă într'adevăr dela fostul proprietar însuș, sau nu, este iscălitura lui proprie sau nu?

Chiar când ar există în statutele societății o dispozițiune restrictivă, care ar face pendentă transcrierea acției pe nume de aprobarea direcțiunii societății aceasta dispozițiune — dacă nu se cuprinde și în textul acției — este nevalidă deja în urma naturii acțiilor, ca hârtii de valoare, menite a formă obiect de circulațiune liberă.

(Curia reg. sub Nr. 156/1907 dela 28 Noemvrie 1907.

§.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiui, 16 Aprilie 1908.

Situațiunea piețelor financiare London și Paris în săptămâna a doua a lunei crt. este mai nefavorabilă decât în săptămâna primă. Nu numai rezervele ei și tezaurul Băncii engleze au scăzut în mod simțitor, ci în acelaș timp a crescut circulațiunea de bilete. Tot asemenea și situațiunea institutului de emisiune francez a slăbit, cu singura deosebire însă că metalul nobil a crescut cu 20 mil. fr. Berlinul încă se distinge prin lipsa de numărare. În săptămâna primă a lunei curente abia s'a redus circulațiunea de bilete supuse la dare cu 139 milioane la 222.6 milioane M. Vocile cari preziceau o apropiată scădere a etalonului în Berlin au amuțit cu totul. Lipsa de numărare în Germania provine mai cu seamă din cele 2 împrumuturi: al imperiului german și al Prusiei, cari vor detrage deocamdată cel puțin 650 milioane M. din piață. Semnificativ este că străinătatea a participat în măsură foarte mică la cele 2 împrumuturi germane.

Pe piața internă este de remarcat lipsa totală de oferte din străinătate, și o cerere minimală de numărare. Trebuințele pieții au fost ușor satisfăcute de institututele din capitală. În săptămâna primă a lunei rezerva de bilete a Băncii austro-ungare a crescut cu 43 milioane, la 94 milioane K. Asemenea a crescut și aurul cu 3.4 milioane K.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Julia“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Alba-Iulia. Bilanțul acestui institut pe 1907 se încheie la active totale de K 1.136,476 (în 1906 K 1.128,531) cu un profit net de K 25,365, cu rotund K 6,000 mai mic decât în 1906. Ramul principal de afacere Escontul arată față de anul precedent o reducere de K 44,000 la K 733,686, iar Împrumuturile hip. o mică creștere dela K 207,073 la K 210,499, deși în butul crizei generale de bani institutul acesta a avut la finele anului și „Depuneri proprii“ în sumă de K 108,000! Dintre pasive au crescut Depozitele spre fructificare cu mica sumă de K 2,000 la K 828,464 și Rezervele dela K 115,197 la K 119,413. Interesele tranzitoare anticipate în urma reducerii venitelor de interese cu circa K 5,000 la K 84,106, s'au redus dela K 19,650 la K 17,492, iar profitul net cu circa K 6,000 la K 25,365, din care adunarea generală dela 2 Martie a. c. a hotărît a distribui o dividendă de 14% ca și în anul trecut.

„Mielul“, cassă de împrumut și păstrare, soc. pe acții în Poiana. Bilanțul acestui institut pe 1907 prezintă la totalul activelor o însemnată reducere față de anul precedent, căci activele se cifrează numai cu K 566,168, față de K 721,385 în 1906, reducere provenită din reducerea Creditelor de cont-curent dela K 349,562 la K 127,563. Ceialalți rami activi de afacere s'au sporit și anume Escontul dela K 112,020 la

K 155,471, Imprumuturile pe obligațiuni cu cavenți dela K 115,101 la K 121,044, în fine Imprumuturile hipotecare cu K 23,000 la K 148,108. Dintre pasive s'au sporit Rezervele cu circa K 5,800 la K 39,856, asemenea Interesele tranz. anticipate dela K 7,091 la K 8,514, din contră s'a redus cu rotund K 163,000 Depozitele spre fructificare, cari totuș se cifrează cu K 455,165. Venitul brut de K 44,364 este cu circa K 1,000 mai mare decât în 1906, iar profitul net de K 10,741 prezintă față de anul precedent o creștere de circa K 100.

*

„Patria“, *cassă de economii, soc. pe acții în Blaj.* Bilanțul acestui institut pe 1907, al XXII-lea an de gestiune, prezintă față de bilanțul anului precedent următoarele schimbări resp. creșteri: la totalul activelor dela K 3.595,907 la K 3.718,514; Escont K 2.446,675 (în 1906 K 2.333,079) din care sumă au fost reescontate abia K 98,031. Lombard K 324,728 față de K 317,434 și Efecte K 250,037 (+ față de 1906 de K 18,000). O reducere neînsemnată de circa K 15,000 arată Imprumuturile hipotecare, cari prezintă starea de K 511,839. Ce privește pasivele Depozitele spre fructificare de K 2.711,001 sunt în creștere față de 1906 cu K 89,000 și Rezervele s'au sporit dela K 412,997 la K 455,000. Venitul brut de K 269,382 este cu circa K 13,000 mai mare decât în 1906, iar profitul net se cifrează cu K 77,684 fiind în creștere față de anul precedent cu K 7,000.

*

„Râureana“, *institut de credit și economii, soc. pe acții în Cap.-Monoștor.* Bilanțul acestui institut pe 1907 arată în comparație cu bilanțul anului de gestiune precedent următoarele schimbări mai esențiale: la totalul activelor de K 613,924 o creștere de circa K 31,000 și anume a crescut Escontul cu circa K 11,000 la K 146,650 și Imprum. hipotecare dela K 64,000 la K 86,796; din contră s'a redus Imprum. pe obligațiuni dela K 362,536 la K 357,197. Ce privește pasivele s'au redus Depozitele spre fructificare cu circa K 14,000 la K 292,957 și au crescut Rezervele dela K 34,142 la K 43,238 și Reescontul cu circa K 16,000 la K 117,352. Interesele tranz. anticipate sunt prezentate de astădată în sumă mai corespunzătoare intereselor încasate și anume cu K 17,706 la K 45,388. În urma acesteia profitul net arată față de 1906 o reducere de K 5,000 la K 13,344, care însă este cu atât mai real.

Adunarea generală s'a ținut la 20 Februarie a. c. și a fixat dividendă cu 8%, plătilă dela 15 Maiu a. c.

*

„Vlădeasa“, *institut de credit și economii, soc. pe acții în B.-Huedin.* Anul 1907 al XII-lea an de gestiune, l-a încheiat acest institut cu active de K 1.525,522 (în 1906 K 1.276,008) și la un venit brut de K 60,346 (+ față de 1906 de K 15,000), cu un profit net de K 32,831 în creștere față de anul precedent cu aproape K 5,900. Cea mai însemnată poziție a activelor o formează Escontul, care incluzive Cred. camb. cu acop. hip. se cifrează cu K 756,358, arătând față de 1906 o creștere de K 137,000. Impr. hipotecare, după mărirea sumei a doua poziție a activelor sunt aproape neschimbate cu K 264,410, pe când Oblig. cu cavenți au crescut dela K 156,767 la K 185,772. Ce privește pasivele au crescut Depozitele spre fructificare cu circa K 82,000 la K 892,991, asemenea Reescontul dela K 77,240 la K 156,799, în fine Rezervele cu K 9,400 la aproape K 55,000. Institutul acesta continuă a arăta la „Contul profit și pierdere“ contrar uzului general interesele încasate în o singură poziție

sub titlul „Profit curat de interese“. Cu ce scop? În adunarea generală dela 19 Martie a. c. s'a hotărît distribuirea unei dividende de 7% = K 7 de cupon, precum și urcarea capitalului la K 240,000.

CRONICA.

„Incompatibilitatea și nepotismul la bănci“ este reproduc în întregime și în „Magyar Pénzügy“, (numărul penultim 15 dela 9 Aprilie 1908), dar sub titlul eronat — ori poate tendențios? — „Nepotismus a hazai román bankoknál“.

Alineatul antepenultim „M. P.“ îl publică cu unele prescurtări și omisiuni, în urma cărora nu se redă senzul adevărat al lui.

O nouă bancă românească. După informația lui „Magyar Pénzügy“ în Boroșineu ar fi pe cale a se fonda o nouă bancă românească sub firma „Lupta“ (?) *cassă de păstrare pe acții.* În fruntea fundatorilor se află dl Dr. Teodor Burdan, avocat.

*

Examen la „Școala economică“ a comitatului Sibiu. La 30 Aprilie a. c. la oarele 3 p. m. se va țineă examenul teoretic la economia de model comitatensă din Sibiu (Nagyszeben, piața târgului de vite Nr. 10).

Programa este următoarea:

1. Limba maghiară.
2. Aritmetica și Geometria.
3. Fizica.
4. Economia de câmp.
5. Pomologia.

6. Științele despre prăsila de vite. Cărțile de economie, purtate de elevi, caietele lor etc. se expun spre vedere publică.

*

Inmanuarea telegramelor după închiderea birourilor (prăvăliei). Conform ordinațiunii ministrului de comerț Nr. 100,901/1907 telegramele sosite la adresa firmelor comerciale, întreprinderilor industriale etc. după închiderea birourilor sau a prăvăliei, trebuie inmanuate impiegatului, care eventual se găsește acolo sau portarului, resp. dacă stă la dispoziție o cutie de poștă a se pune în cutie, lipind totodată pe ușa de intrare a întreprinderii avizul obișnuit despre inmanuarea telegramelor. Dar dacă n'are cine luă în primire telegrama și adresatul nu are nici cutie de poștă, atunci se lipește avizul pe ușe și inmanuarea telegramelor se încearcă din nou în ziua următoare.

*

Camerele de comerț și industrie din Ungaria. Numărul camerelor de comerț și industrie de pe teritoriul coroanei ungare este de 20, din cari 17 în Ungaria propriu zisă și 3 în Croația-Slavonia. Numărul comercianților și industriașilor improtocolați a fost la finele anului 1906: 347,609 industriași și 138,966 comercianți.

Sediul camerelor de comerț și industrie din Ungaria este Arad, Besztercebánya, Brașov, Budapesta, Cașovia, Cluj, Cinci-biserici, Debrețin, Fiume, Győr, Miskolcz, Murăș-Oșorheiu, Oradea-mare, Pojon, Raab, Sopron, Segedin și Timișoara.

Membrii români aflăm la cele 6 camere cu sediul în ținuturile locuite de poporul nostru: Arad, Brașov, Cluj, Murăș-Oșorheiu, Oradea-mare și Timișoara, numai

la camera din Braşov şi anume la secţia comercială pe domnii: *Ciurcu Ioan*, *Duşoiu Ioan* şi *Săbădean Ioan* membrii interni şi dl *Radu Aldea* membru extern.

La secţia industrială aflăm un singur membru intern român pe dl *Teodor Spudercă*.

BIBLIOGRAFIE.

„*Magyar Compass*“, (al lui *Mihók*) pe 1907/8 redactat de *Dr. G. Alex. Nagy* Anul XXXV. Partea II. Budapesta 1908. Acest anuar financiar şi comercial cuprinde toate datele privitoare la însoţiri, întreprinderile de asigurare, industriale şi de transport, apoi finanţele statului şi oraşelor. Preţul K 16.

Firme falite:

Bartha Roza, *Hoffmann Károlyné*, firmă comercială în Murăş-Oşorheiu, tribunalul în loc, însinuarea pretenziunilor până în 1 Maiu, licuidarea în 15 Maiu, alegerea comitetului în 18 Maiu 1908.

Kardos Lipót, comerciant în Oradea-mare, tribunalul în loc, însinuarea pretenziunilor până în 12 Maiu, licuidarea în 26 Maiu, alegerea comitetului în 29 Maiu 1908.

Firme insolvente:

Kurtz Henrik, băcănie în Braşov.

Wolf Károly, comerciant în Caransebeş.

Geiringer Károly, comerciant în Chişineu.

Kotzó József, comerciant în Lipova.

Weinwurm Ignác, comerciant în Pancota.

Dividenda băncilor noastre pe anul 1907.*)

	Dividenda de cupon	
	%	K
„Albina“	14	28—
„Ardeleana“	10	10—
„Arieşana“	7	7—
„Armonia“	7	7—
„Aurora“ (Baia mare)	5% inter.	—
„Avrigeana“	6	6—
„Bănăţana“	7	3·50
„Banca Poporală“ (Caransebeş)	5% inter.	—
„Banca Poporală“ (Dej)	10	20—
„Bihoreana“	6	12—
„Bistriţana“	10	20—
„Boeşana“	6	6—
„Brădetul“	12	6—
„Buna“	5% inter.	—
„Cămpiana“	5% inter.	—
„Cărtişoreana“	2	2—
„Cassa de păstrare“ (Mercurea)	7	7—
„Chiorana“	7	7—
„Concordia“	8	8—
„Coroana“ (Bistriţa)	6	12—
„Coroana“ (Timişoara)	4%	2—
„Cordiana“	8	8—
„Corvineana“	14	14—
„Crişana“	12	12—
„Dacia“	7	7—
„Detunata“	10	5—
„Doina“	10	10—

*) Imediat plătitile.

	Dividenda de cupon	
	%	K
„Dunăreana“	5	5—
„Economia“ (Cohalm)	6	6—
„Economul“	8%	8—
„Făgeţana“	6	12—
„Furnica“	7	28—
„Geogeana“	6	6—
„Grăniţerul“	9	9—
„Haţegana“	8	8—
„Hunedoara“	10	10—
„Jiana“	6	3—
„Julia“	14	14—
„Lipovana“	9	18—
„Luceafărul“	7	7—
„Lugoşana“	8	16—
„Mercur“	8	16—
„Mielul“	10	10—
„Monoreana“	7	3·50
„Murăşana“	8	8—
„Murăşanul“	7	14—
„Nădlăcana“	7	7—
„Nera“	8	8—
„Olteana“	7	14—
„Oraviciana“	8	8—
„Panciovana“	5	5—
„Parsimonia“	7	7—
„Păstorul“	12	24—
„Patria“	15	30—
„Piatra“	5% inter.	—
„Poporul“	6	6—
„Porumbăceana“	8	8—
„Racoţana“	8	8—
„Riureana“ (plătibil în 15 Maiu 1908)	8	8—
„Sătmăreana“	6	12—
„Schinteia“ (plătibil în 1 Iulie 1908)	10%	5—
„Sebeşana“ (Caransebeş)	7	14—
„Sebeşana“ (Sas-Sebeş)	11	11—
„Sălăgiana“	7	7—
„Sentinela“	8	8—
„Sercăiana“	8	8—
„Şincana“	5% inter.	—
„Silvania“	9	9—
„Şoimul“	6	3—
„Someşana“	8	16—
„Steaua“	7	7—
„Târnăveana“ (Sighişoara)	emisiunea nouă 6% inter.	6—
	emisiunea nouă 5% inter.	—
„Tibleşana“	8	4—
„Timişana“	7	14—
„Turnu-Roşu“	6	6—
„Vatra“	5% inter.	—
„Victoria“	9	18—
„Voileana“	5	5—
„Vlădeasa“	7%	7—
„Vulturul“	5% inter.	—
„Zărândeana“	10	10—
„Zlăgneana“	7	3·50

Ultime ştiri.

— Afacerea „Lugoşanei“. —

În momentul de a pune Revista noastră sub tipar aflăm de un comunicat al direcţiunii „Lugoşanei“, publicat în „Drapelul“ în care direcţiunea zice între altele privitor la acuzele apărute în „Südungarn“: „Afa-

cerile institutului „Lugoșana“ — după cum on. public s'a putut convinge și din bilanțul anului 1907, controlat și luat la cunoștință de onor. tribunal — sunt aduse în deplină ordine, așa că privim cu liniște în viitor și rugăm onor. public, ca în propriul său interes, să nu se lase alarmat și eventual păgubit prin știri, apte a-i sdruncina încrederea“.

Posta Redacțiunii.

Dlui V. B. în O. Urmează scrisoare.

Dlui E. T. în N. În numărul viitor, căci cum vezi situația s'a schimbat și conflictul s'a aplanat, deci trebuie și din parte-ne reformată partea primă.

Dlui V. V. B. în B. Primit cu mulțumită și se va publica într'unul din numerele proxime, așa precum dorești.

Sumar.

Acuze grave. — La organizarea noastră culturală. — Chestiune deschisă. — Dela „Solidaritatea“. — Jurisdicțiune: Decizii curiale. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: „Julia“, „Mielul“, „Patria“, „Riureana“, „Vlădeasa“. — Cronică: „Incompatibilitatea și nepotismul la bănci“, O nouă bancă românească, Examen la „Școala economică“ a comitatului Sibiu, Inmanuarea telegramelor după închiderea birourilor (prăvăliei), Camerele de comerț și industrie din Ungaria. — Bibliografie: „Magyar Compass“. — Firme falite, Firme insolvente. — Dividenda băncilor noastre pe anul 1907. — Ultime știri. — Poșta redacțiunii.

„SENTINELA“, institut de credit în Satul nou.

Practicant

se caută per 1 Maiu a. c. la „Sentinela“, institut de credit și economii în Satul-nou (Révaujfalu). Reflecțanții cu calificățiune comercială și deplin sănătoși să-și trimită îndată ofertele.

Nr. 96 (2—2)

Direcțiunea.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra infracțiunii (furt prin spargere de

casă și locuințe). Nr. 1 16—52

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea hipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 15 Aprilie 1908.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	111 50	111 70
4	„ „ Cor. „ „ „	93 70	93 90
1/2	„ „ „ „ „ „	83 50	83 80
3—	Impr. cu premii à 100 fl. „ „	193 75	192—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	151—	151—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	77 90	80—
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	101 70	101 50
4	„ rurale ungare „ „ „	94 05	94 75
4	„ „ croato-slav. „ „ „	96 75	96 75
B. Datoria de stat austriacă			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	97 90	97 75
4	„ „ „ „ Ian.-Iulie „ „ „	97 90	97 75
4-2	„ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	99 55	99 90
4-2	„ „ argint April-Oct. „ „ „	99 55	99 90
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	154 35	154 25
4	„ „ 1860 à fl. 100—	217 75	220—
—	„ „ 1864 à fl. 100—	266—	265 50
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116 25	116 75
4	„ „ Cor. „ „ „ „	97 90	98 25
3 1/2	„ „ de invest. „ „ „ „	88—	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92 05	92 25
5	„ „ Viena „ „ „ „	102 20	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	122 50	—
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	92 90	93 75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	96 65	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99 10	99 15
4 1/2	„ „ „ 50 ani în coroane	99 50	99 50
4	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	100 25	100 25
4 1/2	„ „ „ în cor.	94 40	94 40
4	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	103 55	104—
4	„ „ „ repl. 60 ani	94 25	94 25
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	94 25	95—
4—	Obl. com. „ „ „ în cor.	94 25	94 50
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	102—
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93 15	93 75
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	100 25	100 25
4	„ „ „ „ „ „	94 50	94 50
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	122—
5	„ Albina“, Sibiu	—	101—
4 1/2	„ „ „ „ „ „	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	100 25	100 25
4	„ „ „ „ Brașov	94 25	94 25
4 1/2	„ „ „ „ „ „	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	100 25	100 25
4	„ „ „ „ „ „	94 50	94 50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	279 50	—
3	1880 à fl. 100	—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	275 50	—
3	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	254—	254—
2	„ „ „ sâmbesc à frs 100 —	107—	111—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	264 50	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	22 50	22—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	463—	463—
—	Buda, comuna à fl. 40—	240—	238—
—	Pálffy, à fl. 40—	196—	200—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	54 75	55—
—	„ „ ungară, à fl. 5—	29 80	30—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	511—	510—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	9—
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	12—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11 37	11 43
—	20 franci aur	19 13	19 16
—	20 marce aur	23 53	23 58
—	Sovereigns pr bucată	24 05	—
—	Ruble hârtie per bucată	2 53	2 53
—	100 Marce hârtie	117 77	117 90
—	100 franci hârtie	—	95 95
—	100 lire hârtie	95 85	96 10
—	100 lei hârtie	—	95 25